

Češki in slovenski poslanci so odločno ugovarjali proti tej nasilni vladni odredbi. Dne 24. aprila so se posvetovali na Dunaju o korakih proti vladi. Naši poslanci zahtevajo, naj se ukine pooblastilni zakon od dne 24. julija 1917, ki so ga sklenili Nemci proti Slovanom in s katerim zdaj vlada dela kar hoče.

Na vsak način pa svetujemo našim ljudem, da obranijo tudi v teh hudih časih mirno kri. Za naše ljudstvo bodo prišli hudi časi, a tudi te bomo prestali.

Popisovanje obdelanih zemljišč.

Letos se bo zopet vršilo popisovanje zemljišč. Da se tako dožene pridelek letine. Letošnje popisovanje zemljišč se v toliko razlikuje od lanskega, da bo pri popisovanju sodelovali predvsem lastniki, najemniki in vžitarji obdelanih zemljišč sami in ne samo tuji komisarji (uradniki, vojaki), ki, kakor se je lansko leto pokazalo, včasih niso razločevali koruze od pšenice in ne fižola od krompirja. Popisovalni komisar bo sicer določen od okrajnega glavarstva, a prideljena mu bo posebna občinska žetvena komisija.

Popisovalna komisija ne bo hodila od njive do njive, temveč bo zasliševala občane v kaki hiši. Posesnik, najemnik, vinčar, vžitar ali sploh vsaka oseba, ki ima obsejan kak kos zemljišča, si bo morala že poprej sama natanko izmeriti, kako velike so njene obdelane in obsejane njive in si zapisati na polo papirja, kake vrste žita ali drugih sadežev ima vsejanih ali vsajenih. Priporočamo torej naslednje: Če nimaš nikogar pri hiši, ki bi ti pomagal izmeriti obdelano zemljišče, naprosi soseda ali kakega znanca. Vzami merilo (seženj ali meter) ki je obsejan s pšenico. Če njiva nima ravne oblike, moraš dotični kos njive izmeriti po dolgotosti in širini na enem in drugem koncu njive, ter tudi v sredini. Na ta način dobiš vsaj približno mero (obseg) dotične njive. Prvi kos njive, ki si ga izmeril, zaznamuj na polji s št. I in zapiši, s kako vrsto pridelka je obsejana, zapiši potem: dolga toliko in toliko metrov, široka na eni strani toliko in toliko, v sredini toliko in toliko. Drugi kos ali razgon (ogon), ki je obsejan recimo z ječmenom, zaznamuj s št. II in popiši glede mere ravno tako kot prvi del. Zapomni si posebno sledeče: Popiši in izmeri si vsako njivo in vsak kos njive, ki je obsejan z drugo vrsto pridelkov, posebej. Velikost obdelanih njiv in razgonov si lahko sam izračunaš, ali pa naprosiš koga, da ti pomaga. Če je n. pr. njiva, ki je obsejana s kornuzo, dolga 120 m, široka pa na enem koncu 22 m, na enem pa 18 m, se vzame le srednja širina, t. j. 20 m. Dolžino 120 moraš tedaj množiti z 20, t. j. 2400 štirjaskih metrov, ali 24 arov. Paziti moraš, da ne boš izmeril svojih zemljišč v svojo škodo, namreč da bi izmeril več kakor imaš! Kdor tega dela ne bo izvršil sam, bo komisija zapisala po svoje, t. j. površno. Če bo zemljišče popisano v škodo posestnika, oziroma najemnika, bo dotični sam kriv, ker se ni potrudil, da bi si natanko izmeril obdelano zemljišče.

Dolžnost vsakega posestnika tudi je, da natanko navede pri popisovanju, katere njive je dal v najem in komu. Tudi v tem slučaju mora navesti, kako velik je tisti del zemljišča. Kdor ne bo prijavil pri popisovanju najemnikov, dninarjev, vinčarjev in sploh vseh vžitarjev, k sami zase obdelujejo kak kos njegove njive ali imajo pravico do pridelkov dotične njive, bo si sam kriv, če se mu bo jeseni potem več pridelkov predpisalo za oddajo, kakor bi bilo postavno utemeljeno.

Posestnikom in najemnikom zemljišč, katere merijo manj kot 10 arov, ni treba priti k popisovanju. Taka zemljišča se označijo kot vrtovi. Posestniki ali najemniki, ki stanujejo izven občine, se morajo povabiti potem dopisnice k popisovanju. Komisija more tiste posestnike in najemnike, ki ne pridejo k popisovanju ali nečejo dati potrebnih podatkov, naznaniti oblasti, da se kaznujejo.

Večjim in zanesljivim poljedeleem se pošljejo popisovalne pole na dom, da jih sami izpolnijo. Vrniti jih morajo pravočasno. Vsak posestnik, najemnik ali vžitar mora podpisati popisovalno polo.

Pri popisovanju je važno, da se navede, kateri so glavni in kateri postranski sadeži obdelane njive. Če imaš med kornuzo fižol, moraš povedati, koliko od tebe površine pripada na kornuzo, koliko na fižol. (n. pr. 3 kornuze, 1 fižol), ravno tako je pri krompirju, če je ob brazdah vsajen fižol. Če seješ ajdo ali pro-

so, moraš označiti, na katerem kosu njive boš sejal te sadeže.

Komisija bo imela za vsakega posestnika pri rokah potrebne podatke: izpise iz parcel, že prirejane popisovalne pole, načrte in mape zemljišč ter potrebne tiskovine. Ker so ti uradni podatki zelo nezanesljivi, naj vsak posestnik pri popisovanju pregleda, če ni glede njegovega zemljišča zabeležena v polah kaka pomota v njegovo škodo. Če si zadnja leta odprodal kak del zemljišča, moraš to komisijski seveda naznaniti.

Vsak posestnik in najemnik ima pravico zahtevati, da se mu popisovalne pole popravijo, če je prvotno netočno ali nepravilno napovedal.

Če je komu kaka stvar nejasna, naj se obrne na občinski urad, kjer imajo uradno navodilo o popisovanju. Člani komisij bodo še posebej pozorni k poduku o popisovanju.

Razne politične vesti.

Državna zbornica bo baje končevaljavno sklicana na dne 7. maja in ne kakor je bilo prvotno namenjeno, na dne 30. aprila. Ker pa Seidlerjeva vlada še nima nobene trdne večine, na katero bi se mogla opirati in še bo treba dolgotrajnih pogajanj s strankami, da si ustvari večino, ki bo glasovala za državni proračun, se slišijo glasovi, da bo zbornica dne 7. maja sicer sklicana, toda zasedanje bo preloženo na sredo po binkoštnih praznikih, 22. maja.

Proti pravemu avstrijskemu domoljubju. Proti proslavi godu cesarice Zite v St. Ilju so Nemci agitirali s tem, da naj pride nemška druhal razganjat zbrane Slovence. A prišlo je samo nekaj lutrovcv v bližnji Südmarkhof, kjer se je vršila služba božja za protestante. V bližino Slov. Doma pa si nihče ni upal.

Nemškutarsko zborovanje v Celju. Preteklo nedeljo, dne 28. aprila, so imeli spodnještajski nemškutarski volksratovci v Celju svoje zborovanje pod predsedstvom znanega dr. Ambrožiča, rod. Vipavčana iz Kranjskega, uradnega vodje celjskega mestnega magistrata. Da so na tem zborovanju ubijali jugoslovanskega zmaja, je bilo pričakovati. V globokem žalovanju za svojim ljubljencem bivšim našim zunanjim ministrom grofom Černinom so sklenili sledeče: Zahtevajo, da se za vse avstrijske dežele uvede nemščina kot državni jezik, da se odstranijo (menda obesijo) vsi češki in jugoslovanski veleizdajalci in da se uvede v državi preosnova uprave, ki bi pa morala biti taka, da bi odgovarjala nemškim zahtevam. Odklanjajo pa vsako delitev vokrožja na slovanskem jugu, da se ne stori nobenega koraka za ustanovitev lastne jugoslovanske državne oblike ter sklepno zahtevajo, da mora biti Avstrija z Nemčijo še tesneje zvezana, kakor je bila do zdaj. Druge nesreče ni bilo na tem zborovanju, nego da je nekaj razgretih nemškutarjev vsled obilo zavžitega alkohola obležalo v mestnem parku ter da so bili drugega dne vsled hajljanja popolnoma hripavi.

Zrinjski in Frankopan. Pretekli torek, dne 30. aprila, je minulo 301 leto, kar sta bila v Dunajskem Novem Mestu obglavljena hrvatska grofa Peter Zrinjski in Franjo Frankopan. Padla sta, ker sta hotela otiči svojo hrvatsko domovino tujeja trinoštva. Hrvatski narod je ohranil imeni Zrinjski in Frankopan v hvaležnem spominu.

Ogrska išče ministre. Po odstopu ministrstva Wekerle je ogrski kralj in avstrijski cesar poveril Stereniju nalogo, da sestavi novo ministrstvo. Toda ni se mu to posrečilo, nakar je odstopil in kralj je sedaj zopet poveril Wekerlu nalogo, da sestavi novo ministrstvo. Volja ogrskega kralja in želja večine ogrskega prebivalstva je, da dobi Ogrska volilni red, ki bi bil vsaj nekoliko podoben volilni pravici, ne pa škripčalo madžarskih močtev, ki nečejo, da bi prišli tuji nižji sloji prebivalstva in nemadžarske narodnosti na Ogrskem vsaj nekoliko do svojih pravic. Wekerlu se še do sedaj ni posrečilo, sestaviti novega ministrstva.

Nemčija nam ne da nobenih živil. Nemški listi in nemški govorniki se zadnji čas vedno povdarjajo, da dobimo v slučaju potrebe dovolj živil iz Nemčije. Kakor znano, je Nemčija pobrala v Rumuniji, v Ukrajini in v Italiji kar se je dalo dobiti, mi pa smo — čakali. Sedaj pa izjavlja nemška vlada, da ne more pomagati zaveznici Avstriji z živilom.

Nemčija zahteva vojno odškodnino. Po poročilih iz Vratislave bodo nemški vodilni ministri v nemškem zveznem svetu predlagali, da Nemčija pri sklepanju miru zahteva vojno odškodnino. Tozadevna posvetovanja se bodo pričela v najkrajšem času.

Trdnjava Kars padla.

Po uradnem poročilu iz Carigrada z dne 27. aprila so turške čete zavzele rasko kavkaško trdnjavo.

Kars. Vpljenjenih je bilo 860 nepoškodovanih vojakov, stih topov in velike množine drugega vojnega gradiva.

Francosko bojišče.

Razven hudih infanterijskih bojev v Flandriji in bojev na ozemlju gore Kemmel nobenih posebnih vojnih dogodkov. Švicarska poročila pravijo, da so Angleži v tej ofenzivi izgubili 604.000 mož, torej okrog 30 divizij.

Tedenske novice.

Današnja številka „Slovenskega Gospodarja“ je izšla samo na štirih straneh, ker je večeraj, dne 1. maja, ko je s tiskanjem in stavljenjem lista največ dela, bil delaprosti dan. Prihodnja številka izide zopet na osmih straneh.

† Župnik Franc Kosel. V torek zjutraj dne 30. aprila je po daljši bolezni v starosti 49 let umrl ž. g. Franc Kosel, mnogozaslužni župnik v Ločah. Pokopan je bil danes predpoldne. Rajni je bil rojen 9. marca 1869 v Hajdinji pri Ptujui v mašnika posvečen leta 1896. Kot kaplan je služboval na Dobrni, v Hajdinji in v Središču do leta 1908, ko je bil imenovan za župnika v Ločah. Za slovensko ljudstvo je bil vsestransko delaven ne samo v cerkvi, marveč i izven cerkve. Kakor je vselej bil vnet in zgleden duhovnik, tako je tudi bil navdušen in požrtvovalen re-doljub. Delo za katoliško cerkev in za slovensko ljudstvo je bilo njegovo veselje. Bog bodi plačnik za njegova dobra dela! Pokoj njegovi plemeniti duši! Blag mu spomin!

Soletnica odličnega slovenskega duhovnika. Monsignor Jurij Bezenšek v Cadrnjanu je letos svoj god obhajal osemdesetkrat. Se mnoga leta!

Župnijski izpit so te dni napravili naslednji častiti gospodje: Janez Cilenšek, kaplan v Ptujui, Jernej Podpečan, vikarij v Konjicah, in Janez Slavič, kaplan pri Sv. Marijeti niže Ptujia.

Častno občanstvo. Občina Bučevci na Marickem polju je imenovala svojega rojaka v. l. g. dr. Matija Slavič, profesorja bogoslovja v Mariboru, za zasluge, ki si jih je pridobil za blagor svoje domače občine, svojim častnim občanom. Čestitamo!

Tudi cesarica Zita posredovala za mir. Francoski list „Journal des Debats“ poroča, da je kmalu po pismu cesarja Karla princu Sikstu Parmškemu tudi cesarica Zita pisala pismo Sv. Očetu Benediktu XV. Prosi la ga te, naj uveljavi svoj vpliv za mir.

Romarski shod. Na Ptujski ali Črni gori se bo vršil v soboto po Križevem velikom romarskem shodu. Ta dan pride na Ptujsko goro devet procesij.

Velik deklaracijski shod v Trbovljah. V Trbovljah se vrši dne 19. t. m. ob 2. uri popoldne v gostilni Špan velik deklaracijski shod, na katerem bodo govorili dr. Korošec, dr. Ravnihar, dr. Benkovič in dr. Kramer.

Veliko zborovanje na Bizelskem se vrši v nedeljo, dne 12. maja, popoldne ob 3. uri, na Juvancičevem v Gornji Sušici. Govorijo poslanci dr. Korošec, dr. Benkovič in dr. Jankovič. Tudi Hrvatje se udeležijo tega zborovanja. Shod utegne postati sijajna manifestacija Soteleke doline za jugoslovansko deklaracijo.

Poziv rodoljubnim Slovincem in Slovenkam! Nemci se v svojih oporokah vedno prav pridno spominjajo nemškega Schulvereina, Südmarke in enakih nepotrebnih nemških društev. Nedavno umrli svečinski Menhardti je svoje veliko premoženje določili za Schulverein in Südmarko. Kaj pa Slovenci in Slovenke? Ali mi nimamo nobenih narodnih potreb? Se preveč! Slovenska Straža, Tiskovni dom, slovenska šola v Mariboru in še celo kopo drugih društev in zavodov potrebuje gnotne pomoči. Rojaki! Ko pišete oporoke, spominjajte se obmejnih Slovencev, dehočite del svojega premoženja za Slovensko Stražo v Ljubljani, za Tiskovni dom v Mariboru, za slovensko šolo v Mariboru ali za Dijaško kuhinjo.

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali p. t. V Framu se je nabralo v drugič: 228 K: dardvali so: dekleta: Liza in Marija Cveček 8 K, Wolmut M. 3, Kodrič Marija 2, Kirbiš Marija 5, Pepca Sagadin 5, Roza Pristavnik 10, Marija Prijol 10, Marija Sagadin 5, Jula Domadenik 5, Triep Roza 5, Cernej A. 10, Micika Weber 5, Maria Vihar 5, Lucija Vihar 5, Francka Vihar 5, Jozefa Pliberšek 4, Neža Bezjak 10, Justina Kozlevčar 4, Milica Cernej 2, Lesiak Angela 1, Ledinek Treza 1, Marija Trojanko 3, Micika Rihter 2: družine: Wolmut 5, Fregl 2, Kirbiš 10, Neimenovan 10, Neimenovan 10, Lorenčič Micika 4, Sagadin 10, Pliberšek 6, Antonija Man 1, Neimenovana 2: mladeniči: Ivo Fregl 5, Ivan Stern 5, Fr. Weber 5, Stefan Stauber 5, Tonček Stavbar 6, Sim. Stern 5, Albert Čretnik 5, Franc Pliberšek 5, Franc Kotnik 5 K. Dalje prihodnjic. — Prisrčna zahvala! — Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru.

Za slovensko šolo v Mariboru so darovali: Ivan Cveček pri Sv. Ruperta 20 K, upravni

Slav. Narod 54.05 K; Peter Paulič, kaplan v Hočah, 46.07 K; Franc Polak, kaplan v Hočah, K 44.89; učitelj Doberssek 2 K; Amalija Kraut 5 K; J. Stangel 4 K; Marija Anderwald 4 K; gđ. Trezika Kraut 4 K; J. Vedenik 2 K; Mimica Pahernik, Vuhred, 20 K; Anton Hren, nadučitelj na Muti, 5 K; 9. Vidmajerjeva 2 K; Minka Pretnar 2 K; P. Viher v Vuzenici 2 K; J. Munič 1 K; Mirko Lešnik 5 K; Jakob Verdnik, Otiški vrh, 10 K; prof. Ivan Mravtjak v Mariboru, 10 K; Ivan Perko v Kamnici 10 K; dr. Skapin 1 K; R. Maister 1 K; dr. Ivan Rudol' Konjica, 20 K; učitelj M. Verk 50 K; Anton Birmaier 2 K; J. Breskvar 2 K; Marija Dolar, soproga c. k. profesorja v Mariboru, 10 K; Franc arinič 10 K; L. Pergler 2 K; inženir Mencinger v Mariboru 10 K; Rudolf Ahtik v Mariboru 10 K; Alojzij Malenšek v Mariboru 10 K; gđ. Milka Kormanova v Mariboru 20 K; Franc Premelč 8 K; Fric Perme 10 K; gđ. Lojzika Mlekuš 10 K; Rudolf Osvale, ugovorec na Jesenicah, 101 K; Mirko Korenčar 50 K; Franc Majcen, železniški uradnik, 10 K; J. Werleš 2 K; Franc Vidovič 10 K; gđ. Ilka Golec 5 K; R. Viher v Vuzenici 20 K; Posojilnica v Framu 100 K; Miklavž Rihter v Novišti 10 K; gđ. Iva Strnišova v Jesenicah 10 K; Josip Kump 10 K; Jakob Vrečko v Mariboru 5 K; neimenovan nabral v veseli družbi pri Lloyd v Ljubljani 43 K; iz pušice v Narodnem domu v Mariboru 55.20 K; Anica dr. Robičeva v Ljubljani 20 K; Ivan Kreft pri Sv. Juriju 20 K; I. Kele v Novišti 5 K; gđ. Ludmila Poljanec v Kapeli 1 K; gđ. Hermina Mahorčič 3 K; gđ. Marica Pušenjak 10 K; Quirin Pertl 1 K; Ivan Mihelič 5 K; Lojza Hleb 2 K; Janko Pahernik, veleposestnik v Vuhredu, 20 K; Franc Žihor, nadučitelj v St. Juriju ob južni žel., nabral na gostiji g. Sireca 36 K; A. Kopie, nadučitelj v St. Lenartu, 100 K; Anica Schmidlechner v St. Juriju ob Ščavnici, 5 K; Ivan Kocmul pri Sv. Lenartu 10.06 K; Maks Cukala pri Sv. Juriju ob Taboru, 5 K; dr. Tiplič, zdravnik pri Sv. Lenartu v Slov. gor., 100 K; V. Prorazil, lekar v Konjicah, 10 K; Mara dr. Gorišekova pri Sv. Lenartu v Slov. gor., 60 K; Davorin Polič pri Sv. Lenartu 20 K; Josip Druškovič v Slovenjgradcu 20 K; župnik Miloš Smid v Solčavi 100 K in 45 K, katere so darovali Lučani in Solčavani mesto gošče lučnega župana; Ivan Sepic v Konjicah 20 K; Jakob Švikart v Draučah 2 K; Josip Tušak mlajši pri Sv. Antonu 100 K; Ivan Gorišek, župnik v Zg. Ponikvi, 100 K. Prispevke je pošiljati na naslov: „Moška podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru, Solski odsek.“

Vsenemška zagrizenost ne pozna nobene meje. Etasilo protestantovskih vsenemcev „Marburger Zeitung“ vpije z ozirom na žalosten slučaj, ki se je zgodil v občini Osel pri rekviziciji krompirja, da je župan Ačko odločen pristaš jugoslovanske stranke. S tem hoče reči: Jugoslovani pobijajo Nemce. Proti tako nesramno podlem zavijanju najodločnejše ugovarjamo. Če bi Ačko tudi bil pristaš jugoslovanske misli, vendar ne bi bilo nič čudnega, če se z ozirom na vedne in nasilne rekvizicije razburi ljudstvo, ko vidi, da mu jemljejo zadnjo trohico živila, ki jih je si samo pridelalo. Vprašamo: Ali so bili Jugoslovani tudi tisti, ki so pri Ernovžu in v nemški občini Fišbač pobili rekvizitorje? Nemci so bili.

Nemci odtegnjejo Nemcem živila. Nemški lutovski listi hujskajo Nemce na Slovence, češ, slovenski kmet noče oddajati žita in drugih pridelkov. S tem namigujejo, kakor da bi bili Slovenci krivi sedanjega pomanjkanja živila. Satanska hudobija narekuje nemskim lutovcem tako pisarijo. Ves svet ve, da je ravno slovenski kmet pri rekvizicijah najhujše prizadet. Nasprotno pa je med Nemci vse polno tistih, ki skrivajo žitne zaloge in pošiljajo živila v tujino. V „Tagespost“ čitamo, da je nek bogat Gornjostajerski občin Allereheiligen pri Mürzzuschlagu imel v gozdu v neki jami skrito večjo množino žita. Sosedov sin je to povedal svojim prijateljem v bližnjem Veitshu. Ti so prišli ponoči z vozom in so hitro dvignili zaklad v gozdu. Težko obložen voz pa je pri vhodu v vas srečal orožnika, ki je prijel voznike. Orožnik je nazadnje ostal sam pri vozu, hlapeci in spremljevalci pa so zbežali. — V Gradcu so mesar in grekajevalec Osterer in kakih 20 njegovih tovarišev spravljali velike množine mesa v tujino, dočim tri graško prebivalstvo glad. „Domoljubnega“ Nemca Ostererja so zaprli in ga bodo odpotali na fronto. — Lansko in predlansko leto so nemški in madžarski prekupeci na Nižje-Avstrijskem in na Ogrskem poslali več vagonov dragocene pšenice v tujino, v Nemčijo, v Švico in celo v Italijo. — To so suha in resnična dejstva, ki povejo, kdo skriva živila in kdo je kriv, da je pomanjkanje živila v naših krajih tako upravičeno.

1. I. slavi češkoslovaški narod 50letnico tega velikega dogodka na slavnosten način. Opozorjamo na velik kulturni in naroden pomen te redke proslave s prošnjo, da bi si vsak izobražen Slovenec naročil to knjigo. Knjiga se naroča na naslov: Slavnostni izbor pro jubileum Narodního Divadla, Praga, Betlemska ul. 1. Cena 6 K.

Za jugoslovansko deklaracijo so se še izjavili: občinski odbor občine Kozjak (politični okraj Konjice), občinski odbor občine Lhova pri Sv. Benediktu v Slov. gor.

Vojaske oprostitive. Domobrantsko ministrstvo razglasa: Od 1. maja 1918 nadalje so veljavna nova določila glede vojaških oprostitev in sicer v takih slučajih, če je bila za črnovojnika vložena prošnja za oprostitev. V smislu teh določil se smejo v bodoče čakalna dovoljenja podeljevati samo za dobo deset tednov in sicer v slučaju prošnje za novo oprostitev od tistega dne nadalje, katerega je bil črnovojnik vpoklican v vojaško službo, za slučaj prošnje za nadaljno oprostitev pa od tistega dne nadalje, ko je potekel rok oprostive. Ukrenilo se je, da mora biti v teku desetih tednov rešena vsaka vložena prošnja za vojaško oprostitev.

Zopet poboj pri rekviziciji. Minuli teden je poslalo mariborsko okrajno glavarstvo vojake s krompirskim nadzornikom Kalerjem v občino župnije Sv. Martin na Pohorje rekvirirali krompir. V teh pohorskih občinah obrodi samo krompir in oves, lanske leto pa je suša oves ves uničila, tudi krompirja ni bilo dosti. Ni čuda, da Pohorci niso mogli dati strogi komisiji zadnji grizljaj iz hiše. Ker pa je komisija nastopala baje skrajno strogo, — ljudje pripovedujejo celo, da so jim jemali krompir z voza na njivi, ko so ga hoteli ravno saditi — je privrela ljudska nevoľja do vrhunca in dne 26. aprila t. l. je v občini Osel par mož, na čelu z županom Ačkom s kreveljnimi napadli komisijo ponoči in jo tako preteple, da nosi nadzornik Kaler roko na traku in je tudi drugače močno poškodovan. Dogodek je sicer žalosten,

V kratkem se vrši v Mariboru porota na obravnavo proti morilec rekvizicijskega komisarja Wiederwolla iz Ptuja. Ali naj vsako porotno zasodanje priča o boli trpečega kmetkega ljudstva?

Nova oddaja tobaka. Kadilce bodo razdelili v stalne in slučajne odjemalce. Stalni odjemalci so vsi moški od 18. leta naprej, ki stalno bivajo v okolici kake trafike, kot slučajni odjemalci pa pridejo v poštev le osebe, ki se le začasno nahajajo v okolici trafike ali pa že uživajo določeno množino tobaka, n. pr. potniki, tuji, vojaki, posebno dopustniki itd.

Konec smodk. „Wiener Allgemeine Zeitung“ prinaša od prav dobro poučene strani naslednje poročilo: Z našimi zalogi tobaka bomo, če se bo vojska nadaljevala, shajali do leta 1920. Smodk pa ne bomo, če leto ne bo konca vojske, leta 1919 nič več imeli, ker iz Amerike in Nizozemske ne dobimo nobene materialne več. Ostale bodo tedaj samo cigarete ali pa bodo po zgledu Nemčije izdelovali smodke, ki bodo po večini iz nadomestka (iz — drevesnega listja).

Velika tatvina gonilnih jermenov. V železarni g. A. Pogačnika v Rušah se je izvršila od sobote na nedeljo ponoči velika tatvina. Ukradeni so trije skoraj novi, močni, po 13 metrov dolgi, 11 cm široki in 7 mm debeli jermeni in en Dynamo-jermen, 14 metrov dolg, 26 cm širok in 7 mm debel, kateri bi bil tudi v dobrem stanu, v skupni vrednosti 3000 K. Oznacena, tvrdka plača tistemu, ki bi znal, kdo so storili, 200 K nagrade, ali pa da za to vrednost gospodarskega orodja. Opozorja se posebno ljudstvo v ormoškem in ptujskem okraju pred nakupom teh jermenov in se pravi, da se vsakega, ki prinese kak tak jermen, izroči najbližji orožniški postaji.

Sv. Alojzij, zaščitnik mladine. Ta molitvenik se je silno prikupil naši mladini. Vsečina je izborna. Obsega kratek življenjepis angelskega mladeniča in razne pobožnosti k sv. Alojziju. Najbolj prikupljivi sta dve šestredeljski pobožnosti k sv. Alojziju, ena daljša, druga krajša. Drugi del vsebuje popolen molitvenik. To knjigo prav toplo priporočamo krščanski mladini in sicer moški in ženski. Sežejo pa naj po njej tudi botri, ter jo kupijo birmancem. Na razpolago so zdaj samo tri razne vezave z zlato obrezo po K 2.80, K 3.— in K 4.— s poštnino vred. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Gospodarske novice.

Zahtevamo pojasnila. Posednica K. K. na Kumu ima osem glav živine. Zdaj so ji rekvirirali samo. Pastili so ji za osem glav živine 650 kg sena. Kako naj preživi osem glav živine s tem senom posebno visoko na planini, ko se zdaj ni ne sluha ne duha o kaki pašji? Ta posednica pa mora oddati tovarniški kmeti Kiefer pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, ki na leto milijone zasluži, 1800 kg sena in 300 kg slame. In ta firma ima samo štiri glave živine. Tovarnarjeva živina dobi torej vsaka po 320 kg krme, kmetijski volec pa, ki mora visoko v hribih težko delati, dobi za leto samo 80 kg. Pričakujemo po-

jasnila in upamo, da se popravi ubogi kmetijski storjena krivica, ker smo mnenja, da morata biti kmetijski volec in milijonarjeva krava pri jastih vsaj enakovpravna!

Klavna dovoljenja za domačo klanje. Cesarska namestnija je z odredbo z dne 22. aprila 1918 odvzela okrajnim glavarstvom pravico izdajati klavna dovoljenja za domačo klanje goveje živine. Take prošnje je treba vlagati odslej po okrajnem glavarstvu pri cesarski namestnji v Gradcu. — Za klanje v sili (če se kako govedo ponesreči ali zbolí) ni treba dovoljenja, temveč je treba tako klanje samo naznaniti po obč. uradu okrajnemu glavarstvu.

Licenciranje bikov v mariborskem okraju se bo letos vršilo v sledečih rokih: Dne 13. maja v Magdalenskem predmestju v Mariboru pred gostilno Maierseidl od 8. do 10. ure popoldne za občine: Mesto Maribor, Vrhovdol, Studenci, Bistrica p. Limbušu, Bistrica pri Rušah, Kamnica, Jelovec, Jančev vrh, Krčevina, Sv. Arij, Limbuš, Dogoš, Lobnica, Ruše, Smarino pri Vurbergu, Sv. Miklavž, Sv. Peter, Pekre, Pobrežje, Rošpoh, Radvanje, Razvanje, Sleme, Gornji Duplek, Spodnji Duplek, Tezno, Bresterica, Boč, Selnica ob Dravi, Cigleni, Smolnik in Zrkovec. Istega dne ob 2. uri popoldne v Slivnici za občine: Fram, Gorica, Jesenje, Gornje Hoče, Spodnje Hoče, Rače, Loka, Sv. Marjeta na Dravskem polju, Morje, Orehovavos, Pohorje, Pivola, Podova, Ranče, Rogoza, Slivnica, Skoke in Bohova. Dne 14. maja od 8. do 11. ure popoldne v St. Ilju v Slov. gor. pri gostilni Polaka za občine: St. Ilj, Selnica ob Muri, Ceršak, Cirknica, Jarenina, Gornji Jakobski dol, Poličkavas in Pločersnica. Istega dne na Pesnici v gostilni Hojnika od 2. do 6. ure popoldne za občine Dobrenje, Gradiška, Grušova, Pesnica, Ranče, Dragučeva, Vosek, Vukov Dol, Spodnji Jakobski dol, Sv. Jurij ob Pesnici, Gornja Sv. Kungota, Plač, Spičnik, Slatinski dol, Svečina in Vrtiče. Dne 16. maja ob 1. uri popoldne pri Sv. Lovrencu nad Mariborom v gostilni Baumgartnerja za občine: Kumen, Lagen pri Ribnici, Recenjak, Sv. Lovrene nad Mariborom, Rudečbreg in Činžat.

Cene za les. Poročila iz Dunaja pravijo, da so avstrijske velike lesne trgovine sklenile sledeče cene za les, ki so veljavne za 1 kubni meter do preklca: Hodi mehek les 85 do 125 K, trdi les 100 do 148 K, za vse ostale vrstelesa ni bilo določenih nobenih stalnih cen.

Hmelj. Ne hmeljskem trgu v Zateu je bilo v pretekli dobi popraševanje po tujem hmelju starih letnikov precej živahno. Tobačna uprava je zopet nakupila 10.000 stotov hmelja starih letnikov kot tobačni primesek za 106—112 K za stot. Dosedaj je baje avstrijska tobačna uprava pokupila zavsem okrog 80 tisoč stotov hmelja starih letnikov, katerega kupujejo kadilci kot tobak za dra genar.

Licitacija konj. V mesecu maju 1918 se vrše licitacije konj, ki so potrebni odpožitka, v naslednjem redu: Pri vnovčevalnici konj v Ljubljani dne 4. in dne 10., ob 9. uri; v Korminu dne 2. in dne 16. ob 9. uri; v stabilni konjski bolnišnici v Mariboru dne 25. ob 9. uri; v Sošanju dne 12. in dne 26. ob 9. uri; v Radgoni dne 7. in dne 28. ob 9. uri; v Kranju dne 13. ob 9. uri. K licitaciji se dopušte le taki ponudniki, ki se izkažejo s kupno legitimacijo, potrjeno od politične oblasti, da so poljedelci. Čas, v katerem se lahko kupcu licitiranega konja, če ta pogine ali ga je bilo treba pokončati, nakaže drugi nadomestni konj, se podaljša od 14 dni na tri tedne. Nasprotno mora kupec, kateremu se je nakazal kak nadomestni konj, tega tekom treh mesecev po odkazu tudi v resnici prevzeti. Ta rok teče od onega dne, ko se dostavi dotičnemu kupcu pismeno obvestilo, da se mu dovoli prevzeti nadomestnega konja. Po preteku treh mesecev zapade pravica do nadomestnega konja.

Razdeljevanje umetnih gnojil. Izšla je naredba poljedelskega ministrstva, ki določa način, po katerem se bodo smela v bodoče razna umetna gnojila za časa vojske razdeljevati na posamezne avstrijske dežele. Naredba določa, da se mora v prvi vrsti določiti množina umetnih gnojil, katero rabi kaka dežela ter najti ključ, po katerem se naj vrši razdeljevanje umetnih gnojil. Kakor hitro bo določena ta množina, bo dobila vsaka deželna kmetijska družba pripadajočo množino umetnih gnojil, katere bo razdelila med podružnice in te med svoje člane.

Mlekarna v Hočah pri Mariboru ima svoj občni zbor dne 12. majnika ob 2. uri popoldne v gostilni Stanica v Hočah. Prosi se, da se člani tega občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Razne novice.

Morilec Franc Ferdinand umrl. V Ljubljani Temezin na Češkem je umrl glavni morilec bivšega avstrijskega prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove soproge Zofije, Prinsice. Bil je jetičen.

Vstal od mrtvih in od strahu umrl. V zagrebški bolnišnici se je zgodil strašen slučaj. Ki nas spominja na bajke Edgarja Poe. Okoli polnoči je obšel bolniški strežnik, da zvoni zvonec iz mrtvašnice, ki ga ima privezanega mrtlič okoli roke. Strežnik si iz strahu ni upal iti sam v mrtvašnico, zapel je poklical še nekoliko ljudi. Zvonec je neprestano zvonil. Ko so prišli v mrtvašnico, so videli strahotno prizor: Očlovek, ki je bil le navidezen mrtvec, se je pone-

„Jubileum velike dobi“ je naslov krasni češki knjižaj, v kateri so na kratko opisani oni svetli kmeti, ko je pred 30 leti polagal naš bratski češki narod temeljni kamen svojemu prosvetnemu domu Narodnemu Divadlu (gledališču) v Pragi. Dne 16. maja

ki zbudil in s težavo vstal iz krsta. Nesrečnež se je, ko je opazil, kje da je, — zgrudil ravno pred vrati mrtvašnice in zares umrl iz strahu.

Dopisi

Maribor. Iz ruskega vjetništva se je vrnil v Celje k svojemu kadru Marko Snajdar, hišnik v tukajšnjem Narodnem domu.

Hoče. Vabilo k rednemu občnemu zboru kmečke hranilnice in posojilnice v Hočah r. z. z. n. z., ki se vrši dne 19. maja 1918 po rani službi božji v prostorih g. načelnika Karla Novak. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Poročilo o izvršeni reviziji. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1917. 4. Slučajnosti. Ko bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal glede na število navzočih članov. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

● **Slivnica pri Mariboru.** Hranilnica in posojilnica vabi na občni zbor dne 9. maja 1918, ob pol 9. uri dopoldne, v posojilnični sobi. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1917. 3. Poročilo o zadnji reviziji. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti. Ako bi bil ta občni zbor nesklepčen, se vrši ½ ure pozneje po istem sporedu drug, ki sklepa ne glede na število navzočih članov. — Načelstvo.

Št. Nj v Slov. goricah. Take lepe prireditve že dolgo ni bilo pri nas kot v nedeljo, dne 28. aprila, ko smo v Slovenskem Domu slavili god naše ljubljenice cesarice Zite. Vseh gostov je bilo 500 do 600. Poleg domačinov so prišli tudi odlični gostje iz Maribora, Jarenine, Št. Jakoba, Svečine, Kungote, Spielfelda in Štrasa. Mogočna slovenska trobojnica in cesarske zastave so vibrirale s Slov. Doma gostom v pozdrav. Slavnostni govornik je proslavljal cesarico Zito kot prijateljico revežev in zatiranih, kot mater, ki je polna ljubeznivosti in dobrosrčnosti. Cesarica Zita si je pridobila srca vseh državljanov,

V Mariboru

n. pr. v soboto, na cesaričin god ni razobesil no beden Nemec zastave. Če pa obhaja pruski kralj Viljem svoj god, ali je kaka Bismarkova ali Hindenburgova obletnica, tedaj je ves Maribor poln zastav. Cesarica Zita spoštuje in ljubi naš slovenski rod; saj ve, da smo mi bili cela stoletja najtrdnjša obramba prestola proti Turkom in zdaj proti Lahom. — Po govoru so dekleta prav dobro predstavljala igri »Junaška deklica« in »Kukavica modra ptica«. Z deklamacijo in pesmijo se je za ključil glavni del slavnosti. — Na to se je razvila v Slov. Domu prosta zabava. Pesem se je vršila za pesmijo, vrle mladenke pa so postregle gostom s kavo, čajem in raznimi sladkarijami. »Prva jugoslovanska kavarna v Št. Ilju«, ki jo je vodila Dekl. Zveza, je vrgla lep dobiček, ki se porabi v dobrodelne namene. Naši ljudje so vstrajali do zadnjega in so tako imeli zopet nekaj prijetnih uric, da so vsaj za nekaj časa pozabili na križe in težave današnjih dni. — Omenjamo, da je cesarica Zita kot mlada princesinja Parmška večkrat bila na slovenskih šentiljskih tleh. Rodbini Parmška in della Gracia imata v naši župniji obširna vinogradna posestva. Zita se je večkrat udeleževala trgatve in je tudi ob drugih prilikah prišla v stik z našimi ljudmi. Več časa pa je stalno prebivala v bližnjem gradu Brunsee. — Obmejni Slovenci še enkrat kličemo: Bog ohrani in čuvaj cesarja Karla in cesarico Zito!

Mala Nedelja. Od nas bo šla druga prošnjaka procesija za ljubi mir in blagoslovljeno letino dne 11. maja, to je v soboto po Križevem, na Ptujsko goro. Ob ½5. uri zjutraj bo sv. maša v domači cerkvi. Procesija bo šla čez Moravski vrh in Sv. Lovrenc v Slov. gor., kjer bo sv. maša za romarje ob ½8. uri v jutro. Potem gre procesija mimo Ptuja, kjer dobijo romarji v minoritski cerkvi sv. blagoslov. Častilci Marijini, udeležite se mnogoštevilno tega Marijinega teščenja!

Ptuj. »Štajerc« baranta s slamo! Nekaterim se zdi to nekaj novega, a mi smo to že davno vedeli, da prodaja »Štajerc« že od svojega rojstva samo preperelo nemčursko slamo. A danes pa res prodaja pravo slamo in sicer ogrsko. Kdor jo hoče kupiti, se mora oglašiti v »Štajerčevi« pisarni v Ptuj. Slama je zelo poceni. Stane »samo« 45 K. Prišla je iz Ogrske. »Štajerc« je tega »uspeha« jako vesel. Cisto nič ne reče, da so naši kmetje morali oddati domačo slamo po 11 K za slabo ogrsko slamo pa morajo plačati — 45 K. Živijo barantija s slamo!

Sv. Janž na Dr. p. Dne 22. aprila so našli v Dravi utopljeno žensko. Pri njej niso našli nobenega dokumenta ali papirja. Poizvedovanja so pokazala, da je vtopljenka 20letna Pavla Rokavec iz Maribora. Bila je zapeljana v greh, kar je nesrečnico spravilo do tega groznega dejanja. Gorje svetu zavoljo pohujšanja!

Ribnica na Pohorju. Hranilnica in posojilnica v Ribnici na Pohorju, reg. zadr. z neom. zav., ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 12. maja 1918, ob pol 10. uri dopoldne, v posojilniški pisarni v Ribnici na Pohorju. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje letnega računa. 4. Čitanje revizijskega poročila Zadr. Zveze v Ejubljani. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti. — Načelstvo.

Št. Nj pod Turjakom. Tako slovesnega dneva, kakor je bila nedelja 28. aprila, naša župnija menda še ni dočakala. V sredini naših slavnosti je bil naš rodo- in mladinojub dr. Hohnjec. Pri rani maši je govoril v do zadnjega kotička napolnjeni cerkvi na podlagi evangelijskega vprašanja »Kam greš?«, kako mora človek, posebej mladina, imeti vedno pred očmi vzvišeni namen svojega življenja. Ta namen nalaže in najgotovješe doseže, če se drži gesla: Po Mariji k Jezusu. Ustanovil je nato Marijino družbo za lante in sprejel nanovo več deklet. Kdo se ni veselil iz srca, ko je gledal oni veličastni prizor, toliko deklet in mladeničev zbranih okoli oltarja. Popoldne je tisočera množica verno poslušala g. dr. Hohnjeca, ki nas je s svojo živo besedo vnel v ljubezni do blage cesarice in nas spominjal obletnice majniške deklaracije, razložil nje pomen tako lepo, da se morajo odpreti oči tistim, ki so še drugih misli. Povedal je pri tem več takih, da jih ne bomo pozabili. Na tole dvojno slavnost je merila deklamacija in petje. Veličastno je odmevala pesem številnega dekliskega zbora »Slovenka sem.« Pri igri »Bogomila« je bilo ganjeno marsikatero srce. Vsi so svoje vloge lepo rešili. Hvala vsem, ki so sodelovali! Kaj takega se more le prirediti, ako vsi sodelujemo. Zato pa s skupnimi močmi naprej! Občudovali smo tudi, da se naši župljani in sosedji ne strašijo dolgega in težavnega pota, če se nudi priložnost, da morejo kaj dobrega slišati in kaj lepega videti. Pri slovesnosti so bili med drugimi tudi: vlč. g. župnik iz Št. Vida in Št. Florijana, šmartinški č. g. kaplan je prinesel pozdrav od vlč. g. nadžupnika iz Smartna. Videli si tudi več odličnih gostov iz Mislinje. Drugi ljudski tabor je bil to v 2t. Ilju, pa vse tako mirno. Tako je prav! Vsi enega srca in enega duha. Slovesnost sta za krunčili »Cesarska pesem« in »Hej Slovani!« — Na splošno željo se igra ponovi v nedeljo, dne 5. maja, po večernicah.

Št. Nj pri Velenju. Vabilo k občnemu zboru Raiffaisenove posojilnice v Št. Ilju pri Velenju v četrtek, dne 9. maja v šolskih prostorih. Začetek ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje računskega zaključka za

leto 1917. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Predavanje nadrevizorja Vl. Pušenjak. Ako bi ob napovedani uri občni zbor ne bil sklepčen, vrši se čez pol ure drugi občni zbor z istim dnevnim redom, ki sklepa pri vsakem številu navzočih članov. — Načelstvo.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Naša župnija je uživala doslej v obeh slovenske javnosti naprednost in prepričano narodnost, ki se razodeva po majniški deklaraciji v navdušenju za vdejstvitve naše jugoslovanske misli. Naš občinski zastop se je že davno priklopil s podpisano izjavo majniški deklaraciji, kateri se pridružujejo sedaj s stoterimi podpisi naše žene in dekleta. V naše slovensko čuteče kraje pa je prišel nek domačin, po domače Lojen, ki je rudaril dosedaj nekje v nemškem rajhu. Glad ga je pritiral izpod nemškega žezla v naše obsojenske kraje. Ta rajhovsko misleči in čuteči rudokop se drzne širiti med našim ženstvom grozne vesti o zahtevah in posledicah naše bodoče Jugoslavije, kakor: Ako boste podpisali majniško deklaracijo, pridete pod srbskega kralja, kjer boste plačevali stokrat večje davke nego v Avstriji, ali vas pa bodo pozaprlji ter obesili, in tem podobne neumne in zlobne kvante. Pa nekaj žen in deklet mu verjame, ker je domačin in je baje pil v blaženem rajhu iz preroškega keliha. Šentpetrške! Pustite Lojena, ki niti ne ve, kaj da je bodoča Jugoslavija in njene zahteve. Vaši očetje, sinovi in bratje tvegajo na raznih bojnih poljih že skozi dobo 30 let življenje za dom in cesarja, pa so vendar zmiraj navdušeni Jugoslovani. Poslušajte te, ki prenašajo celi križ te vojne, ne pa rudarja, ki je dosedaj tičal v nemških podzemeljskih rovih kot krt, da se ga ne bi dotaknil zmaj vojne. Prelilo se je že dovolj šentpetrške krvi na bojnih poljanah, da lahko mirno podpisujemo našo upravičeno majniško deklaracijo. Bodimo neustrašeni po zgledu naših bojnikov, ker naši nasprotniki so predrzno lažnjivi!

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 30. aprila.

Bojno delovanje na italijanski fronti je postalo zopet znatno močnejše. Ob Piavi je bilo odbitih več sovražnih sunkov.

Iz nemškega uradnega poročila.

Berolin, 30. aprila.

Francosko bojišče.

V Flandriji mestoma hudi infanterijski boji. Za kraj Loker hudi boji, v teku katerih je ostal ta kraj v oblasti francoskih čet. Na ozemlju gore Kemmel hudi artilerijski boji.

Macedonsko bojišče.

Med reko Vardar in jezerom Dojran je bil odbit močen sovražni sunek.

Ptuj in drugi: Dopisi brez podpisa in taki, ki so v zaledju pisani s svinčnikom, romajo v koš. — Cizerl Franc: Obrnite se na okrajno glavarstvo. — Sv. Marjeta ob P.: Ker je »sistem« nadel, nima smisla to priobčevati. Pozdrave! — Sv. Pavel pri Preboldu: Brez podpisa. Dopis smo zagreblili na dno uradniškega koša. — Raznim dopisnikom: Ponovno prosimo: Pisite s svinčnikom. — Mala Nedelja: V tem oziru ni nobenega zakonskega merila. Vsekako pa se naj nemernik pritoži na okrajno glavarstvo. — Josip Scheff: Nismo nič dobili. — Dopisnikom: Ker ima tokrat »Slov. Gospodar« tesno obleko, smo morali izpustiti mnogo došlega gradiva. Kar ni zastarelo, pride prihodnjic. — Sv. Jernej: Smo imeli že poprej stavljeno. Prinese »Straža«. Pozdrave!

Ker je »Slov. Gospodar« tokrat izšel samo na štirih straneh, smo morali opustiti vse inserate. Občne zbere posojilnic smo uvrstili med dopise.

Naznanilo.

C. kr. avstrijski vojaški zaklad za vdove in sirote pod najvišjim pokroviteljstvom Njegovega cesarskega in kraljevega Apostolskega Veličanstva

zavarovalni oddelek

otvoril je za politične okraje: Celje, Gornji grad, Konjice, Brežice, Slovenjgradec, Maribor, Ptuj, Ljutomer in Radgona

ekspozituro s sedežem v Mariboru,

Viktringhof-ova ulica št. 25.

71

Interijerske številke.

Gradec, 24. aprila 1918 58 17 53 51 75
Ljubljana, 27. aprila 1918 77 79 81 16 86